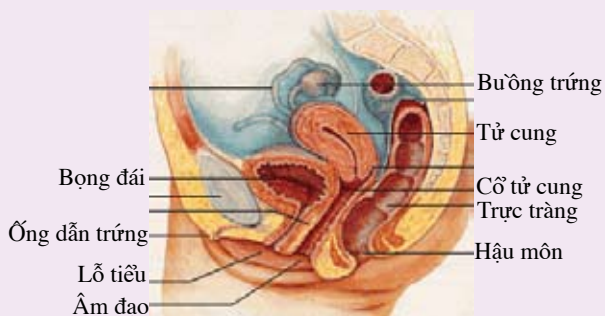
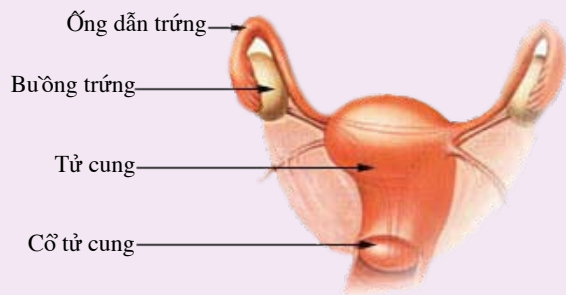

THE OVARIES

Buồng trứng nằm cạnh tử cung là một bộ phận thuộc cơ quan sinh sản của nữ giới. Mỗi buồng trứng lớn cỡ một hạt hạnh nhân. Buồng trứng tiết ra kích thích tố nữ (estrogen và progesterone) và sản xuất trứng. Trứng đi qua vòi trứng rồi vào tử cung. Khi phụ nữ hết kinh, buồng trứng ngưng hoạt động và làm mức kích thích tố hạ xuống rất thấp.

Các yếu tố rủi ro RISK FACTORS

Ngành y khoa chưa giải thích được vì sao một phụ nữ mắc bệnh ung thư buồng trứng trong khi các phụ nữ khác thì không. Tuy nhiên, nhiều nghiên cứu cho thấy những yếu tố rủi ro khiến dễ bị mắc bệnh như:

- **Di truyền:** có mẹ, con gái, hoặc chị em gái đã mắc bệnh ung thư buồng trứng, ung thư vú, tử cung, ruột, hoặc trực tràng. Nhất là trong gia đình có vài phụ nữ đã mắc bệnh ung thư buồng trứng hoặc ung thư vú vào lúc trẻ tuổi. Trong trường hợp này quý bà/cô cần tham khảo với một người cố vấn về di truyền và các phụ nữ trong gia đình cần có xét nghiệm về di truyền (genetic testing) để phát hiện nếu có gene đặc biệt làm tăng rủi ro ung thư buồng trứng.

- **Có tiền sử bệnh ung thư:** đã mắc bệnh ung thư vú, tử cung, ruột, hoặc trực tràng
- **Lớn tuổi:** Đa số bệnh nhân ung thư buồng trứng là những phụ nữ trên 55 tuổi.
- **Chưa sinh con:** Phụ nữ lớn tuổi, chưa từng sinh đẻ.
- **Dùng liệu pháp kích thích tố:** sử dụng kích thích tố estrogen (mà không có progesterone) trên 10 năm hoặc dùng thuốc điều trị bệnh hiếm muộn, dùng bột phấn talc (trong găng tay), hoặc mạt phi (có thể là yếu tố rủi ro nhẹ).

Phụ nữ có các yếu tố rủi ro không có nghĩa là sẽ mắc bệnh ung thư buồng trứng. Ngược lại, đa số bệnh nhân ung thư buồng trứng chỉ là phụ nữ lớn tuổi và chẳng có một yếu tố rủi ro nào. Nếu nghĩ mình có rủi ro mắc bệnh, bạn nên tham khảo với bác sĩ.

Triệu chứng SYMPTOMS

Trong thời kỳ đầu, bệnh không có dấu hiệu rõ rệt cho đến khi ung thư đã phát triển mới có vài triệu chứng như:

- Đau tức vùng bụng, tử cung, lưng, hoặc cẳng chân
- Bụng to chướng (bụng báng)
- Nôn mửa, khó tiêu, đầy hơi, táo bón, hoặc tiêu chảy
- Luôn cảm thấy mệt mỏi

Các triệu chứng ít thông thường hơn như:

- Hơi thở ngắn (khó thở)
- Thường bị thôi thúc đi tiểu (tiểu vặt)
- Âm đạo chảy máu bất thường (ra kinh quá nhiều, chảy máu khi đã hết kinh)

Những triệu chứng kể trên có thể không hẳn là do bệnh ung thư buồng trứng gây ra, nên bạn cần bác sĩ khám để xác định bệnh. Mọi phụ nữ có các triệu chứng trên cần tham khảo với bác sĩ của mình.

Chẩn đoán bệnh DIAGNOSIS

Bác sĩ sẽ giải thích và thực hiện những xét nghiệm như:

- **Khám tổng quát:** Bác sĩ nhấn vùng bụng để xem có khối u hoặc nước trong bụng không (bụng báng). Một mẫu chất lỏng sẽ được lấy ra để tìm xem có tế bào ung thư buồng trứng không.

- **Khám tử cung:** Bác sĩ khám buồng trứng và các bộ phận gần kề để tìm xem có sự thay đổi hình dạng và kích cỡ hoặc có khối u không. Lưu ý: khi đi thử Pap bạn cũng được khám tử cung nhưng thử Pap chỉ để phát hiện ung thư cổ tử cung mà thôi.
- **Thử máu:** CA-125 là một chất được tìm thấy ở mặt ngoài của tế bào ung thư buồng trứng và trên vài mô. Lượng CA-125 cao là một dấu hiệu của ung thư hoặc một bệnh khác.
- **Siêu âm:** thông qua âm đạo để ghi nhận tình trạng của buồng trứng
- **Sinh thiết:** Dựa vào kết quả thử máu và siêu âm, bác sĩ có thể giải phẫu để lấy mô hoặc chất lỏng từ bụng và tử cung ra để tìm xem có tế bào ung thư không. Hoặc để lấy bứu ung thư buồng trứng ra (khi bứu còn nhỏ) và xem ung thư có lan chưa. Mô và chất lỏng của mẫu sinh thiết được xem dưới kính hiển vi để tìm tế bào ung thư và xếp loại các tế bào bất thường này theo độ 1, 2, và 3. Theo đó, độ 1 là nhẹ nhất.

Nang lành và nang ác tính

BENIGN AND MALIGNANT CYSTS

Nang buồng trứng có thể tìm thấy bên trên hoặc trong một buồng trứng. Nang này chứa chất lỏng hoặc đôi khi cũng có mô cứng. Đa số nang buồng trứng là khối u lành (không phải ung thư) và sẽ tan đi. Đôi khi nang không tan hết mà lại lớn hơn, do đó bác sĩ phải làm lại xét nghiệm để xác định xem có phải ung thư không.

Ung Thư Buồng Trứng OVARIAN CANCER

Ung Thư Buồng Trứng có thể lan tràn đến các bộ phận khác:

- **Xâm lấn:** Một khối u ác tính tại buồng trứng có thể lớn ra lấn ống dẫn trứng và tử cung.
- **Lan tỏa:** Từ một bứu buồng trứng, tế bào ung thư có thể lan ra đến bụng và tạo bứu mới trên mặt các mô và bộ phận gần kề.
- **Lan tràn:** Tế bào ung thư có thể lan đến hệ bạch huyết và hạch bạch huyết (lymph nodes) trong tử cung, bụng, và ngực; hoặc theo dòng máu đến gan, phổi. Khi đó các bứu mới này có cùng loại tế bào bất thường và tên gọi như bứu ban đầu. Thí dụ như tế bào ung thư buồng trứng được tìm thấy tại gan hoặc phổi.

Điều trị

TREATMENT

Bệnh nhân ung thư buồng trứng sẽ cùng bác sĩ quyết định về sự chăm sóc trị liệu cho mình; do đó họ cần học hỏi về chứng bệnh ung thư buồng trứng và các phương pháp trị liệu. Nên viết các câu hỏi và mang theo khi gặp bác sĩ vì nó sẽ giúp ích lúc thảo luận. Nên ghi chép hoặc xin phép thu âm để có thể nhớ hết những lời bác sĩ dặn dò. Hoặc có một người bạn/ người thân cùng đi để giúp.

Bác sĩ sẽ chuyển bạn đến một bác sĩ chuyên khoa ung thư (oncologist) hoặc đến bác sĩ do bạn tự chọn. Một nhóm gồm các bác sĩ sản phụ khoa, bác sĩ ung thư, bác sĩ xạ trị (gynecologists, medical oncologists, radiation oncologists) và y tá sẽ chăm sóc bạn.

Lấy ý kiến chẩn đoán thứ nhì

GETTING A SECOND OPINION

Bạn có thể muốn một bác sĩ khác cho ý kiến thứ nhì về sự chẩn đoán và kế hoạch điều trị cho bạn. Nhiều công ty bảo hiểm cũng chi trả cho việc này nếu bạn hoặc bác sĩ gia đình đề nghị. Có nhiều cách để tìm một bác sĩ chẩn đoán thứ nhì như:

- Bác sĩ gia đình chuyển bạn đến một hoặc vài bác sĩ chuyên khoa. Họ cùng làm việc chung như một nhóm tại các trung tâm điều trị ung thư.
- Điện thoại số 1-800-4-CANCER để hỏi NCI's Cancer Information Service về các trung tâm trị liệu gần nhà bạn. Hoặc vào mạng internet của LiveHelp theo địa chỉ <http://www.cancer.gov/help>.
- Hỏi danh sách các bác sĩ chuyên khoa tại hội đồng y khoa, bệnh viện, trường y khoa.
- Tìm danh sách các bác sĩ đã được huấn luyện và tốt nghiệp chuyên khoa trong Official ABMS Directory of Board Certified Medical Specialists hoặc vào internet theo địa chỉ: <http://www.abms.org> ("Who's Certified.")

Các phương pháp điều trị

TREATMENT METHODS

Hầu hết bệnh nhân sẽ được giải phẫu và hóa trị (chemotherapy); ít khi cần đến xạ trị (radiation therapy)

Việc điều trị có thể ảnh hưởng các tế bào ung thư tại tử cung, bụng, hoặc toàn thân:

- **Điều trị tại chỗ (Local therapy):** Giải phẫu và xạ trị lấy ra, hoặc tiêu hủy tế bào ung thư buồng trứng. Hoặc để chặn đứng tại chỗ nếu ung thư đã lan đến những bộ phận khác.
- **Hóa trị trong vùng bụng (Intraperitoneal chemotherapy):** Thuốc được đưa vào bụng và tử cung qua một ống nhỏ. Thuốc tiêu hủy hoặc chặn đứng ung thư trong bụng và tử cung.
- **Hóa trị toàn thân (Systemic chemotherapy):** Thuốc được chích vào mạch máu hoặc uống. Thuốc vào dòng máu đi tiêu hủy hoặc chặn đứng ung thư khắp cơ thể.

Phản ứng phụ: là điều thông thường vì việc điều trị ung thư cũng làm hư hại các mô và tế bào khỏe mạnh, xảy ra nặng hay nhẹ tùy theo độ ung thư, loại thuốc, và thời gian điều trị.

Việc điều trị hỗ trợ

SUPPORTIVE CARE

Bạn có thể được hỗ trợ để thoải mái hơn trong quá trình chữa trị và ngăn chặn những vấn đề sức khỏe khác do việc điều trị ung thư buồng trứng gây ra như:

- **Đau nhức:** Bác sĩ gia đình hoặc chuyên khoa đau nhức sẽ chỉ dẫn bạn các cách làm giảm đau.
- **Sưng bụng:** Bác sĩ sẽ rút chất lỏng đã tích tụ làm bụng báng.
- **Nghẽn ruột:** Bác sĩ có thể giải phẫu để thông ruột.
- **Phù chân (do nghẽn mạch bạch huyết, lymphedema):** Bạn có thể tập thể dục, xoa bóp, hoặc dùng băng thun (compression bandages).
- **Thở gấp (khó thở):** Bác sĩ sẽ rút chất lỏng tụ quanh phổi để bạn thở dễ hơn.
- **Buồn bã:** Nói chuyện về cảm giác của mình với bác sĩ hoặc nhóm hỗ trợ sẽ làm bạn bớt buồn nản.

Việc chăm sóc sau khi điều trị

FOLLOW-UP CARE

Sau khi điều trị bệnh ung thư buồng trứng, bạn cần được theo dõi thường xuyên dù không còn dấu hiệu của ung thư. Đôi khi tế bào ung thư vẫn còn trong cơ thể nhưng không phát hiện được sẽ làm bệnh tái lại.

UNG THƯ BUỒNG TRỨNG

OVARIAN HEALTH AND CANCER INFORMATION

Bản thông tin này do Hiệp Hội Á Châu-Thái Bình Dương OCAPICA (www.ocapica.org) ấn hành với sự tài trợ của CDOC (California Dialogue on Cancer). Nếu cần thông tin xin gọi (714) 636-9095 ext. 208.

FUNDING SUPPORT FROM THE CALIFORNIA DIALOGUE ON CANCER

